Signalement af en narkoluder

28-årige Beth R. er den anonyme pige i Svend Heinilds »Sangen om Grethe«. Her fortæller hun om sin tilværelse som prostitueret på Halmtorvet, om stoffer og mænd, om mislykkede nedtrapninger og håbet om igen at blive stoffri

Af
ANNE BROCKENHUUS-SCHACK

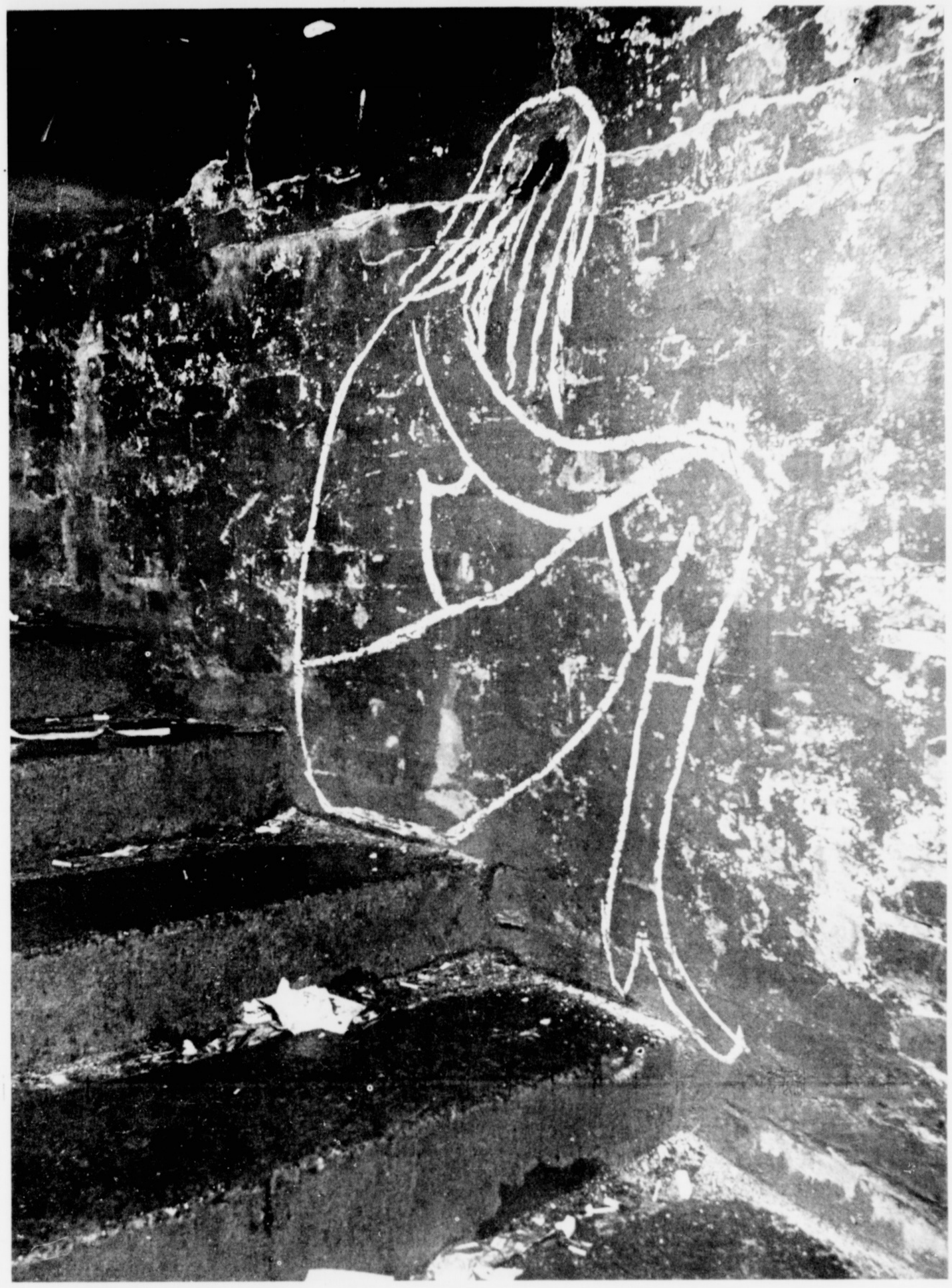

(Fotografik: Per Daugaard og Per Marquard Otzen)

Beth er nervøs. Hun har sovet over sig og ikke fået sit fix, inden jeg kom. Hun sidder i sengen med dynen omkring sig, taber hylsteret med heroin under sengen og spilder vand på bordet. Det nikotinfarvede stof sprøjtes ind i benet. Det er det eneste sted, hvor hun endnu har brugbare årer.

Beth R. er 28 år og narkoman. For at få penge til stoffet trækker hun på gaden og tager kunderne hjem på sin »forretningsadresse«. Hun skal have seks-otte kunder om dagen for at tjene nok til et hylster heroin.

Vi mødes på hendes klubværelse et andet sted i byen og Beth begynder at fortælle om sit liv, som overlæge Svend Heinild har skildret i »Sangen om Grethe«.

»Jeg skal lige have varmen, for jeg er netop vågnet. Når jeg kommer hjem hertil går jeg direkte i bad. Skurer og skrubber mig, men kan alligevel ikke blive ren nok. Jeg kan ikke få det af kroppen. Og så er jeg dødtræt, så jeg sover med det samme.«

»Hooked« som 18-årig

— Hvor længe har du været på stoffer?

»Jeg begyndte som 17-årig, og blev *»hooked«*, afhængig, som 18-årig. Det startede, da jeg kom på det pigehjem i Herlev. Der var frihed og vi måtte gå i byen om aftenen. Flere af pigerne var lesbiske og andre trak i Pisserenden. Det var så moderne i 66-67. Jeg kom i Nyhavn — det var første gang jeg hørte levende musik og det var en vidunderlig oplevelse. Jeg kom der hver aften, begyndte at ryge hash, solgte det også og begyndte på opium, som jeg åd. Prøvede også at »skyde« en enkelt gang. Men jeg troede sgu ikke på, at jeg skulle blive afhængig. Så begyndte jeg også at trække.«

Begyndte som alfons

— Hvordan begyndte det?

»I begyndelsen var jeg faktisk alfons for en pige. I tre måneder. Vi kom rent tilfældigt derned. Ja, jeg havde da hørt om Halmtorvet og Istedgade, men en søndag eftermiddag var jeg og en pige ude at spadsere og så op på skiltet. »Gud, Halmtorvet — det er her man trækker«, sagde jeg. Vi syntes også, at alle kiggede sådan på os.

Og så kom der en bil forbi med en ung fyr. »Prøv ham«, sagde jeg. »Og husk at få penge«. Hun satte sig ind i bilen og snakkede med ham. Efter 20 minutters tid råbte hun »Vi kører«. »Ja, ja, men husk at få penge, husk det nu og pas nu på«, skreg jeg. Hun ville ikke have, at jeg kørte med og kom tilbage halvanden time efter. Uden en krone. Gud, hvor blev jeg sur. Det viste sig, at det slet ikke var nogen tyr, men bare en af de her unge fyre, der får fat i de nye piger. Så tog hun en til og jeg kørte med på bagsædet. Jeg fik pengene, den gang fik man 80 kr. i bilen. Så delte vi lige over, 40 kr. til hver.

Sådan gik det i en måneds tid, så begyndte vi hver dag. Jeg stod bare ud af bilen, mens de bollede. Det var jo *så* nemt. Hold kæft, hvor var det lækkert med de mange penge. Og så især mig, jeg var nok rapkæftet, men så forbandet genert. Efter en måned til halvanden sagde hun, at nu måtte jeg også begynde. Men jeg turde kraftedme ikke. Jeg begyndte jo først at tænke lidt nærmere over det, da det blev *min* egen tur. Fy for satan! Ellers synes jeg, det var dødskægt og spændende.

Nå, men vi blev uvenner, fordi jeg fik »det røde«, da det blev min tur. Men så tænkte jeg også på, at det måtte være ærgerligt at have sådan en tyr til 80 kr. og så kun få 40 kr. ud af det. Da jeg selv begyndte, fulgtes jeg altid med en pige, og når man tog dem i bilerne, kørte jeg aldrig alene det første halve års tid.«

— Var det kun en enkelt om dagen?

»Nej, vi havde to eller tre. Og kun i bilerne. Jeg stod på gaden, bilen kom langsomnt kørende. Jeg gik hen og åbnede bildøren. Vi snakkede lidt om prisen og så hoppede jeg ind og kørte hen, hvor jeg vidste, man kunne holde nogenlunde ugenert. Den gang var man jo mere modig.

Tøjet blev smidt på forsædet og man hoppede om på bagsædet. Så gav jeg ham lidt massage med hånden, gummi på, og når den var stiv så ind med den. Hvis jeg pustede og stønnede lidt, gik den hurtigere på ham.

Politiets lange...

»Jeg var en gang udsat for en, hvor jeg ikke kunne få den op. Den var for stor! Hold kæft, jeg har aldrig set noget lignende — det var en politibetjent. Men jeg havde en tyk veninde med og hun måtte overtage ham.«

Nedtrapning i cellen

— Er det den eneste side, du kender politiet fra?

»Der plejer ikke at være så meget vrøvl, men en gang blev jeg spjældet i to måneder for løsgængeri. Der prøvede jeg nedtrapning — den gang turde man jo ikke sige, man var narkoman. Det var ved juletid og jeg sad først på gården, hvor jeg fes rundt i den celle og senere i Horserød. Det var skrapt. Jeg var ca. 18 år.

Dengang var jeg på opium og ketoganer, der er nogle stærke, smertestillende piller. Jeg var også begyndt på sprøjten. Jeg fortsatte med at komme i Nyhavn. Blev smidt ud af pigehjemmet i Herlvev og skulle klare mig selv. Jeg havde ingen steder at bo og kom under Dansk Forsorgsselskab.«

— Hjalp de dig?

»Næ, jeg sagde jeg var på flasken og kom og fik antabus hver dag. Siden har jeg kørt næsten uafbrudt uden nedtrapning. Jeg har haft arbejde som hotelstuepige, på fabrik i 14 dage og to dage på en anden, hvor jeg skred midt i det hele, fordi jeg ikke kunne holde det ud.«

— Du havde ingen problemer med at skaffe penge til stof?

»Nej, for jeg solgte det jævnligt. Det gør alle narkomaner for at få penge til eget forbrug, og jeg havde sgu penge nok.«

— Hvornår holdt du op med det med bilerne?

»Da jeg var omkring 18. Min 18 års fødselsdag fejrede jeg i Nyhavn, hvor jeg officielt havde arbejde som glasvasker til 25 kr. om aftenen. Jeg flyttede sammen med en servitrice i halvandet år og hun begyndte også på stoffer. Der fik jeg mit første skud.

Efter det havde jeg forskelligt arbejde. Bl.a. var jeg ude at sejle i 10 måneder. Først på indenrigsruterne, senere på Esbjerg-Newcastle. Men det blev sgu for besværligt. Jeg kendte jo ingen og kunne ikke få stoffet. Det var det sidste arbejde, jeg havde i lang tid.«

— Hvem er dine kunder? Har du f.eks. haft lesbiske forhold i erhvervsmæssig sammenhæng?

»Nej, det tager for lang tid med kvinder.«

— Hvordan følte du det den gang at være sammen med mændene?

»Åh, det var ulækkert! Men jeg er meget god til at lukke af og lukke op. Når jeg har været i gang, har jeg altid været bedøvet på en eller anden måde. Kunne ikke gøre det clean. Jeg har virkelig lede ved det. Men i begyndelsen var det nyt og også lidt spændende samtidig. Når man altid kun har prøvet at være på institution er det jo noget anderledes. Men det, at ligge og være sammen med dem... og var det en vammel karl, tog jeg ham altså ikke.

Jeg følte, jeg var sunket *for* langt, *for* dybt ned. Det eneste rene, der var værd at bevare, var netop det, der var mellem benene og det følte jeg var så smukt, og bla, bla, bla.

Jeg havde en fast kunde, som kun skulle have mine snavsede trusser en gang om ugen. Så fik jeg et par rene og 100 kr. Det skete mange gange. Jeg har altid helst ville have de tyre, jeg ikke skulle være sammen med. Altså nogen, der skulle bankes, pisses i munden eller nogen jeg skulle være pervers over for. Bare jeg kunne undgå at de skulle røre ved mig.«

Volden

— Har du været udsat for vold?

»En gang på Islands Brygge, hvor vi skulle bolle på kajen. Jeg fik 100 kr. i bilen og 200 kr. ekstra på kajen. Det var mange penge den gang. Jeg lå og holdt fast. Og pissefrøs. Det var begyndt at regne. Mit tøj havde jeg gudskelov taget med ud af bilen. Da han havde fået udløsning, sparkede han mig i vandet.

En anden gang kom jeg om på bagsædet med en fyr, men han ville ikke give mig penge. Han tvang mig til at sutte den af — uden gummi — og lod den gå i munden på mig. Det glemmer jeg aldrig.«

Har du haft konssygdomme?

»Tre-fire gange. Det var gonorré, men det var også fordi jeg bollede med så mange privat. Jeg fik det af en musikerven. Men med kunderne skal det altid være med gummi.«

— Har du haft en alfons?

»Nej, og det får jeg heller aldrig! Det er sgu noget man selv bestemmer. Det er pigen, der er en idiot, hvis hun føler sig tvunget til at have en sådan karl, at fyre pengene af på.«

— Hvornår var du på din første nedtrapning?

»Som 25-årig. Jeg var stadig under forsorgen og gennem min værge kom jeg ind under Kirkens Korshær. Men der gik vel halvandet år før den nedtrapning blev praktiseret. Forinden havde jeg været inde og sidde i Sverige i to måneder efter at være taget med 10 g base i tolden. Da fik jeg en betinget dom med tre år under forsorgsselskabet. Før det havde jeg haft en på to år. I øvrigt gik min tid med at stjæle mit tøj, leve af socialhjælp og forsøge at lægge junk til side til tørken.

25 år og stoffri

Jeg var ikke *helt* parat til at blive nedtrappet. Der var noget, jeg skulle nå endnu. På den måde gik endnu et halvt år og efter nytår vejede jeg 49 kg eller 10 kg under min normalvægt. To medarbejdere fra korshæren tog mig med ud at spise på en kro, men jeg var så afkræftet, at jeg fik krampe og ikke kunne stå op. De turde ikke tage mig med på en nedtrapningstur, så i stedet blev jeg indlagt. Jeg fyldte 25, da jeg blev udskrevet og da var jeg for første gang stoffri i otte år. Det var barskt og jeg endte et år på Sct. Hans.

Efter nedtrapningen kunne jeg ikke stå på benene, jeg sov ikke og måtte køre i rullestol ud for at blive vasket. Efter det fik jeg arbejde på en kro. Jeg huggede sprut og tog 30 kg på i løbet af to måneder. Jeg blev enormt fed og turde ikke vise mig nogen steder før efter mørkets frembrud.

Det førte til opholdet på Sct. Hans — første gang kun for en uge, fordi lægerne troede at jeg brugte stedet som et afmagringsinstitut. Jeg kom dog derned igen og begyndte at gå i skole.

Selvmordsforsøgene

Da jeg blev udskrevet efter det år skyldtes det, at min faster havde aflivet min kat, som jeg havde i pleje hos hende. Det slog mig helt ud. Jeg stak af fra Sct. Hans, blev hentet igen og stak af igen. Jeg fik fat i nogle sovepiller og tog en overdosis. Min veninde fandt mig. Jeg vågnede efter fem døgn på Bispebjerg. Men selvmordet var og er stadig sidste udvej, så i en måneds tid fik jeg et fix i ny og næ og tog så igen en overdosis. Denne gang varede det kun to døgn, før jeg vågnede. På den lukkede afdeling. Her fik jeg igen nedtrapning, selv om jeg ikke var afhængig.

Da jeg blev udskrevet fra den lukkede skulle jeg starte i skole — helt fra bunden — med teknisk forberedelseseksamen. Men jeg havde ingen bopæl. Lånte en pissefugtig lejlighed med en stol og en briks og lokum i gården. Lånte en anden lejlighed, begyndte at fixe og pjække fra skolen. Jeg skal have et hjem og kunne lukke min dør for at føle mig tryg. Og der stod jeg med min skoletaske...

Jeg blev igen *»hooked«* og skyndte mig til korshæren, hvor jeg fik en hurtig, ambulant metadonnedtrapning. Den mislykkedes. Ny nedtrapning, afsted på tur, på tredjefasested, Hæsbjerg, hvor jeg bl.a. arbejdede sammen med junkier. Det klarede jeg udmærket. Og så var det planen at nogle af os eks-junkier skulle lave en dyrepension.

Tilbage i minefeltet

To af os flyttede sammen her midt i minefeltet. Uden at røre junk. Så begyndte jeg igen så småt at fixe. Vi havde jo ikke en skid at lave. Gik bare og ventede på at få et hus og komme i gang med den dyrepension. Men det løb ud i sandet — og vi kunne jo ikke skaffe det hus. Og så har jeg fixet lige siden og er nu på *»horse«*, dvs. heroin.

Jeg fixede længe inden, jeg igen begyndte at trække. I begyndelsen klarede jeg mig for det, jeg fik fra socialkontoret og var bare nede og trække et par enkelte gange samtidig med at jeg havde et par faste kunder. Jeg holdt mig nede på et så lille forbrug som overhovedet muligt, men så pludselig skulle jeg have mere og måtte ind og trække på Halmtorvet. Og så blev det til *»horse«*.

Går man og trækker, er man også nødsaget til ekstra fix for at holde det ud, og så stiger forbruget automatisk. For fire måneder siden begyndte jeg igen at trække dagligt.«

Tuder som et barn

— Hvordan ser du på dit trækkeri?

»Jeg kan slet ikke holde det ud. Der går ikke en dag, hvor jeg ikke tuder som et lille barn. Jeg synes det hele er noget værre lort.«

— Hvordan føler du dig som kvinde?

»Over for mig selv føler jeg mig nedværdiget. Jeg kan ikke komme dybere ned. Jeg går simpelthen på bunden.«

— Hvad føler du nu over for mændene?

»Intet. Føler jeg noget for dem, er det lede. Når jeg ikke har overskud — hvilket bliver stadig mere almindeligt — så sal det bare gå hurtigt og fyren skal blive færdig, når jeg ved, at jeg ikke kan få flere penge. Ofte tager jeg flere fyre hjem samtidig. Så skal de betale 150 kr. hver.

Nu må jeg tage tyre, selv om det er ulækre svin, og jeg ikke bryder mig om dem. Når jeg overnatter på mit værelse derinde, slapper jeg aldrig af. Det er som at være på arbejde i døgndrift. Jeg skal have seks-otte kunder om dagen, men jeg boller kun med to-tre af dem. Resten ordner jeg med munden. Min arbejdsdag starter om eftermiddagen og jeg er færdig kl. 7-8 stykker om morgenen.«

— Hvordan tror du, fyrene betragter dig?

»Dybest set regner de mig ikke for en skid. De kunne aldrig tænke sig, at have sådan en som mig hjemme i deres private gemakker. De kan ikke undvære pigerne, men de kunne aldrig nogensinde tænke sig at gifte sig med sådan en pige.«

Har ikke tid til andet

— Vil du gerne giftes?

»Næ. OK, man vil da gerne finde en fyr, man er glad for, men jeg har ingen fast fyr ved siden af. Jeg kan ikke klare at arbejde for to. Jeg vil heller ikke kunne klare at leve sammen med nogen, så længe jeg lever på denne måde. Siden jeg var 14 har jeg ikke været forelsket — det tror da fanden med det liv! Jeg har ikke tid til andet end at skaffe junk. Bare det, at skrabe 300 kr. sammen til værelset, fordi jeg skulle ind og sidde i fire dage var sgu skrapt. Jeg har højest til smægerne og et par appelsiner.«

— Hvordan ser du på din fremtid?

»Giv mig en langtidsnedtrapning under kontrol — altså noget med at få metadon i et år. Jeg tror ikke på, at jeg kan blive stoffri på 10 dage. Jeg må også væk fra miljøet. Det giver mig intet og der er ikke en pind romantik i det. Junkier kan være fine. Som eks-junkier. Bliver jeg igen stoffri og kommer i gang med en uddannelse, skal jeg sgu nok klare det,« siger Beth — stadig i fixets første optimitiske timer.

I morgen bringes anden del af interviewet, hvor Beth fortæller om sin barndom.

Bedre nordiske kontakter via TV — uden »kanalflakkere«

Forslag til et nordisk TV som alternativ til NORDSAT og kabel-TV

Hvis vi var villige til at nedbryde den skarpe afgrænsning af programansvaret mellem de nordiske landes radio- og TV-organisationer, kunne vi skabe nye og mere spændende vilkår for en programvirksomhed, der bl.a. kunne overflødiggøre det omstridte NORDSAT-projekt.

Sådan mener den forhenværende generaldirektør for Post- og Telegrafvæsenet, Gunnar Pedersen, der i Tidsskrift for Radio og Fjernsyn uddyber sine synspunkter.

Han foreslår, at de nordiske lande bliver enige om at tildele hverandre en fast ugentlig sendetid i de enkelte landes TV. Denne »nordiske« sendetid skulle administreres helt selvstændigt af det pågældende land og kunne f.eks. for dansk TV betyde, at der var reserveret et bestemt antal timer til Norge og et bestemt antal timer til Sverige o.s.v.

Gunnar Pedersen mener, at det ville bliven spændende udfordring for de øvrige nordiske lande selv at kunne bestemme, hvad f.eks. danskerne skal se fra deres land. Det kunne give et nyt grundlag for programlægning, og nye programtyper kunne opstå, med det resultat at vi fik enmere levende og konkurrencepræget nordisk kontakt end vi hidtil har haft.

»Programmerne skulle i første række være produceret udelukkende til brug for seerne i det andet land«, skriver han. »Om det fortrinsvis skulle vedrøre kultur, natur eller underholdning ved jeg ikke. Men personlig ville jeg håbe, at man ikke glemte den form for venligt drilleri, der er så sundt for venskabet — også nationer imellem. Udfordringer og lidt drilleri skal ikke udelukkende være forbeholdt fodboldbaner ved landskampe.«

»Ved at åbne for tværgående kanaler for en fri TV-udveksling mellem de nordiske lande ville vi på en tydelig måde have givet udtryk for et kulturfællesskab og et gensidigt tillidsforhold, som man næppe har set magen til uden for Norden«, skriver Gunnar Pedersen.

Som medlem af radiorådet har han for nylig skitseret sine tanker her.

»— Men jeg modtog ingen særlige reaktioner«, siger han til Information. »Jeg tror ærlig talt ikke rigtig man forstod mit forslag.«

Gunnar Pedersen understreger, at hans ideer skal ses som et alternativ til de to hidtil diskuterede muligheder nemlig *enten* en nordisk redigeret kanal sammensat af udvalgte tidligere sendte TV-programmer *eller* totaludveksling omfattende samtlige TV-kanaler i de nordiske lande (NORDSAT). Den første løsning mener han er utilfredsstillende, idet der er fare for, at et program der er valgt af repræsentanter fra alle nordiske lande, vil være noget mere »tamt« end de enkelte landes nationale programmer. Samtidig vil monopolet yderligere blive cementeret. Den anden løsning er også uheldig, bl.a. fordi den seneste undersøgelse af danske seeres vaner (september 1977) med næsten uhyggelig tydelighed viser, at når danskerne kigger på svensk eller tysk TV, så vælger de næsten uden undtagelse en elle anden form for underholdning inden for kategorien »thrillers, westerns, spillefilm«. Alt tyder på at NORDSAT vil gøre seerne til »kanalflakkere«, som skifter fra underholdning på en kanal til underholdning på en anden.

Gunnar Pedersen mener, at den af ham skitserede »tredje mulighed« ikke indebærer disse uheldige følger, men tværtimod vil sikre, at de især fra et nordisk synspunkt mest værdifulde indslag ikke træder i baggrunden.

mic